

והמצוה הלייח היא שצוה הכהן הגדול שישא בתולה והוא אמרו ית' (סג) והוא אשה בבתוליה יקח. ובבאור אמרו (כמונות ל. ע"ג) עושה היה רבי עקיבא ממזר אפילו מחייבי עשה. ובארו. זה כשיהיה כהן גדול בא על בלתי בתולה שהיא אסורה לו בעשה. שהשוורש אצלנו (ינמו' נד: וע"י, מיע ס ג' קטס קמס קכג ול"ח פט קעג) לאו הבא מכלל עשה עשה. הגה כבר התבאר שהיא מצות עשה. ואמרו גם כן (סוליות יל: יג: וע"י) ומצוה על הבתולה. והגה כבר התבארו משפטי מצוה זו בששי מיבמות (ט-סא:) ובמקומות מכתובות (ל: ט: טח.) וקדושין (י: סח.):

והמצוה הלייח היא שצונו להקריב במקדש שני כבשים בכל יום. ואלו נקראין תמידין. והוא אמרו יתעלה (פנחס כח) שנים ליום עולה תמיד. וכבר התבאר סדר הקרבנות ומעשיהם בשני מיומא (כס-כז:) וכמסכת תמיד (פ"ג-ד):

והמצוה הארבעים היא שצונו שיקריב כהן גדול כל יום תמיד מנחה בבקר ומנחה בערב. והיא נקראת (מנחי' מנחות ג: ע"ג. פ"ג. טו. ועוד) חביתי כהן גדול. ותקרא גם כן (שס נט. ס. ע"ג. ע"ג. ועוד) מנחת כהן משיח. והוא אמרו יתעלה (לו) זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לייי וכו'. וכבר התבארו משפטי מצוה זו ומתי תקרב ואיך תקרב בששי ממנחות (ל"ו מנחי' ע"ג-ע"ד:) ובתשיעי (פ"ז: סח:) ובמקומות מיומא (ל"ג: ל"ד: ג:) ותמיד (כח: ט"ז):

והמצוה המי"א היא שצונו להקריב קרבן בכל שבת מוסף על תמיד שלכל יום וזה הוא הנקרא (זנחי' רפ"י יומא סג: פוסק נד.) מוסף שבת והוא אמרו יתעלה (פנחס כח) וביום השבת שני כבשים וכו'. וכבר התבאר סדר הקרבנות בפרק שני מיומא ותמיד:

והמצוה המי"ב היא שצונו להקריב קרבן בכל ראש חודש מוסף על תמיד שלכל יום וזהו מוסף שלראש חודש והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (שס) ובראשי חודשיכם וגו':

והמצוה המי"ג היא שצונו להקריב קרבן מוסף על התמיד כל שבעת ימי הפסח וזה הוא מוסף חג המצות והוא אמרו יתעלה (אמור כג לו) שבעת ימים תקריבו אשה לייי:

והמצוה המי"ד היא מנחת העומר והיא שצונו להקריב מנחת שעורים ביום ששה עשר בניסן ונקריב עמה כבש בן שנתו לעולה והוא אמרו יתעלה (אמור כג) והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן וכו'. ומנחה זו היא הנקראת מנחת בכורים ואליה רמז באמרו יתעלה ויתברך שמו (ויקרא ג) ואם תקריב מנחת בכורים לייי אביב קלוי באש גרש כרמל. ולשוון מכילתא (פוני' מ' כ וע"י) כל אם ואם שבתורה רשות חוץ

משלשה שהם חובה אחת מהם אמרו ואם תקריב מנחת בכורים חובה אתה אומר חובה או אינו אלא רשות תלמוד לומר תקריב את מנחת בכורך חובה ולא רשות. וכבר התבארו משפטי מצוה זאת כלם על השלמות בפרק עשירי ממנחות (פ"י סג-סח: ט"ז:). והמצוה המי"ה היא שצונו להקריב קרבן מוסף גם כן ביום חמשים מיום הקרבת העומר שהוא ששה עשר בניסן וזה הוא מוסף עצרת הנוכח בבבבטי סיני והוא אמרו יתעלה (פנחס כח) וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לייי וכו' והקרבתם עולה לריח ניחוח לייי וכו':

והמצוה המי"ז היא שצונו להביא שתי הלחם חמץ למקדש עם הקרבנות המיוחדים שהם יבאו בגלל הלחם ביום עצרת המוגבל ולהקריב הקרבנות כמו שבא הכתוב בספר ויקרא ויאכלו הכהנים שתי הלחם אחר הנפתם עם כבשי השלמים והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (אמור כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרונים וכו'. וכבר התבאר ברביעי ממנחות (מ"ה:) שזה הקרבן שבא בגלל הלחם חלוק ממוסף היום ושזה זולת זה. וכבר בארנו אנחנו זה באור מספיק בפירוש מסכת מנחות (פ"ג מ"ג). ומשפטי מצוה זו כלם כבר התבארו ברביעי (מ"ה: מ"ח.) ובחמישי (כ"ג: ג"ג: ט"ז: ט"ח:). ושמיני (פ"ג: פ"ד:) ואחד עשר (מ"ג-מ"ד: ק:) ממנחות:

והמצוה המי"ח היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום ראשון מתשרי והוא מוסף ראש השנה והוא אמרו יתעלה (פנחס כט) ובחודש השביעי באחד לחודש וכו' ועשיתם עולה לריח ניחוח לייי וכו':

והמצוה המי"ט היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום עשירי מתשרי והוא אמרו יתעלה (שס) ובעשור לחודש השביעי וכו' והקרבתם עולה לייי ריח ניחוח מן בן בקר איל אחד כבשים וכו':

והמצוה המי"י היא שצונו להקריב קרבן מוסף בימי חג הסוכות והוא אמרו יתעלה (פנחס כט) והקרבתם עולה אשה ריח ניחוח לייי. וזה הוא מוסף החג:

והמצוה הנ"א היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום שמיני מחג הסוכות וזה הוא מוסף שמיני עצרת. ומה שחייבנו שנמנה המוסף הזה בפני עצמו חלוק מכלל ימי

והמצוה המי"א היא שצונו להקריב קרבן בכל שבת מוסף על תמיד שלכל יום וזה הוא הנקרא (זנחי' רפ"י יומא סג: פוסק נד.) מוסף שבת והוא אמרו יתעלה (פנחס כח) וביום השבת שני כבשים וכו'. וכבר התבאר סדר הקרבנות בפרק שני מיומא ותמיד:

העיקר האחד עשר שאין
 ראוי שימנו חלקי המלוא חלק חלק
 עצמו כשהיה המקובץ מהם
 מצוה אחת וזה דבר מבואר בחלקים
 המעכבים זה את זה כגון ארבעה
 מינין שכלולב ושתי נפרים ועץ ארז
 ואשר הרב עשה דבר קשה בעניינים
 שנאמר עליהם שאינם מעכבים זה
 את זה לפי שהקודם במחשבה הוא
 שנאמר אחר שאלה החלקים כל
 חלק מהם אינו נרדף לחבירו ויהיה
 כל חלק מהם מצוה בפני עצמה כגון
 כל חלק התכלה אינה מעכבת את
 האחר והלבו אינו מעכב את התכלה
 והיינו אומרים שהלבו והתכלה ימנו
 שתי מצוות ולוי שמאלנו להם לשון
 מבואר במכילתא דר' ישמעאל והוא
 אמר שם יכול יהו שתי מצוות מצוה
 תכלה ומצוות לבן תלמוד לומר והיה
 לכם לציית מצוה אחת היא ולפינה שתי
 מצוות הנה התבאר לך שאפילו
 החלקים שאינם מעכבים זה את זה
 יהיה לפעמים מצוה אחת כשהיה
 הענין אחד. אלו דברי הרב. ואני
 אומר את הנראה לרב הוא שראוי
 למנות החלקים שאינם מעכבים זה
 את זה מצוות רבות כמינין החלקים
 אל יזנה כפרתו מפני הכרייתא הזו
 שהיא נחמת כן פירושה יכול יהו
 שתי [מצוות] כלומר שלא יעכבו זמין
 תלמוד לומר והיה לכם לציית ורמיש
 אותו דמשמע שהיא מצוה אחת
 שהתכלה מעכב את הלבו והלבו מעכב
 את התכלה והכרייתא הזו נשנית
 גליבא דרבי דאמר נגמר מנחות (נה).
 ורמיש אותו תלמוד שמעכבין זה
 את זה. וזו היא ששינוי במשנתנו
 במנחות (נה) ושנו אותה בספרי ארבע
 צינות מעכבות זו את זו שארבעתן
 מצוה אחת רבי ישמעאל [אומר]
 ארבעתן ארבע מצוות. ומכיל תלמוד
 שכלמסר מצוה אחת ירנו בו שם

השרש האחד עשר שאין ראוי למנות חלקי
המצוה בפרט חלק חלק בפני עצמו כשהיה
המקובץ מהם מצוה אחת: פעמים יהיה הצווי
 האחד שהוא מצוה אחת יש לו חלקים רבים.
 כמו מצות לולב (ע' קפט) שהיא ארבעה מינים.
 הנה לא נאמר כי פרי עץ הדר מצוה בפני עצמה
 וכפות תמרים מצוה בפני עצמה וענף עץ עבות
 מצוה בפני עצמה וערבי נחל מצוה בפני עצמה.
 לפי שאלו כלם הם חלקי המצוה. כי הוא צוה
 לקבצם ואחר קבוצם תהיה המצוה לקיחת הכל
 ביד ביום הידוע. ועל זה ההקש בעצמו אין
 ראוי שיימנה אמרו (ר"פ סהרה) במצורע שהוא יטהר
 בשתי צפרים חיות ועץ ארז ואזוב ושני תולעת
 ומים חיים וכלי חרש בשש מצוות. אבל טהרת
 מצורע מצוה אחת (ע' קי) בכל תאריה ומה
 שיצטרך בה מאלו וזולתם כלומר הגלות. כי כל אלו
 הם חלקי המצוה שנצטוונו בה והוא טהרת
 מצורע והוא שתהיה על התואר הזה. וזה
 ההקש בעצמו בהיכר שצונו שנעשה למצורע בעת
 טומאתו כדי שירחיקוהו והוא אמרו (פזריע יג) בגדיו
 יהיו פרושים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה
 וטמא טמא יקרא. ואין פעולה מכל אלו מצוה
 בפני עצמה אבל קבוצם הוא המצוה (ע' קיג) והוא
 שאנחנו נצטוונו שנעשה הכר למצורע עד שיכיריהו
 כל מי שיראהו וירחיקוהו והכרתו תהיה בכך וכך.
 כמו מה שצונו (אמור נג) שנשמח לפני י"י היום
 הראשון מסוכות ומבואר שהשמחה היא תהיה
 בלקיחת כך וכך. וזה השרש דק להבין מאד.
 ואופן דקותו מה שאספר לך. וזה שכל מה שאמרו
 החכמים (מנחו' כו. כה. סוכה מז.) בו שהדבר הפלוני
 והפלוני מעכבין זה את זה הנה הוא מבואר שהם

מעכבין זה את זה והאומר שאינם
 מעכבין יעשה לוחס מצוות רבות.
 והתמה מן הרב אם לדעת המכלתא
 הזו התכלה והלבו אינם מעכבין זה
 את זה ולפי זה ענין שנו שם מצוה
 אחת ואינם שתי מצוות. וכי כל התכלה
 הזה * עכשו למנות מלחיס וארבעים
 ושמונה מצוות עשה וללמדנו שלא נביא
 ענין יציאת בחשבוננו אלא למצוה
 אחת (יד). זה דבר איננו ראוי לטעות
 בו. ועם כל זה אנו לא נשכח
 מניינו שהרב בזה שרמינו לבעל
 הלכות שמנה מצוות יציאת מצוה אחת
 לפי שהיא ענין אחד שבתכלה התכלה
 והלבו תשלם לנו הכוונה במצוה הזאת
 לזכור את כל מצוות י"י ולעשותה.
 ואע"פ שאמר ר' ישמעאל (מנחות כה).
 בארבע יציאות ארבעתן ארבע מצוות.
 לענין שאינם מעכבין זה את זה אמרו
 כך אבל בחשבון המצוות העניין
 בתשלומן נמנה אחד. וזו סברא תסבול
 לוחס הדעת לבעל הלכות שמנה
 גם כן מצוות תפילין אחת. אבל הרב
 מנה התפילין שתי מצוות (י"ג). ושמים
 אלו נשנו משנה אחת התכלה אינה
 מעכבת את הלבו והלבו אינו מעכב
 את התכלה תפלה שליד אינה מעכבת
 שרשם ושלא שיהיה אינה מעכבת שליד.
 ואם נביע לעניינם הרי התפילין יחשבו
 יותר ענין אחד, שכל מה שכתוב
 בזה כתוב בזה והענין בהם אחד
 למען תהיה תורת י"י בפינו שומה
 כנגד הלבו והמנו משכנות המהשבה.
 לזכר את יעונו הרב עשה המעשה אחד
 לציית התכלה והלבו כלאחד והתפילין שני
 מעשים, ולא יחשבו שני מעשים שאינם
 מעכבים זה את זה אלו שתי מצוות אע"פ
 שהם מונה קריית שמע שהריית וערבית
 מצוה אחת (י"י) והקטרת בוקר וערב
 אחת (כה) ושני תמידין אחת (נפ):
 * מן קרוב לפזר ע' (ע"פ קפ). עד
 כאל חסר בדיפוסין הקודמין. [ומה שמכיל
 וליך הדיפוסו שם נעשות בסוף שרש ט].

לב שמה

השרש הי"א כתב הרב שאין למנות חלקי המצוה למנות בפני
 עצמן כשהיה המקובץ מהן מצוה אחת כענין הלולב שהוא מצוה אחת
 מחוברת מארבעה מינין שלא נמנה כל מין מהם מצוה אחת. וכן במצורע
 לא נמנה מצוה אחת סהרה ולא שתי נפורים חיות ועץ ארז ואזוב כו'
 כי אלה כלם חלקים לנורך הסהרה שהיא המצוה. וכן בגדיו יהיו
 פרושים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה לא נמנה כל א' מאלו

הפרטים למצוה בפ"ע כי אם עשיית היכר למצורע. דרך כלל כל מה
 שאמרו ז"ל בקלם דברים שהם מעכבין זה את זה [הנה הוא מבואר שהם
 מצוה אחת, אבל דברים שאינם מעכבין זמין] יש מקום לחשוב שאלו יהיה
 כל חלק מהם מצוה אחת כיון שאין שום חלק מהם נרדף לחבירו.
 ולכן היה איפשר שנאמר לציית לכלם ולתכלה ימנו לשתי מצוות מאחר
 שהלבו אינו מעכב את התכלה והתכלה אינו מעכב את הלבו ולוי מ"ש

קנאת ספרים

השרש הי"א כתב הרב שאין למנות חלקי המצוה
 למצוה בפ"ע אלא המקובץ מן החלקים הוא שראוי למנות למצוה אחת
 כגון ארבעה מינין שכלולב ומינין טהרת המצורע וכיוצא בהן והוסיף
 אחרי' לדקוק שכל מה שנאמר בו שמעכבין זמין כגון ד' מיני לולב
 והלחם והבזיכין יתברר מזה שהן מצוה אחת וכמו כן דבר שלא יגיע
 לתכליתו כ"א בצירוף החלקים שנאמרו בו כמו החלט המצורע וטהרתו.
 והיה נראה לומר א"כ שהדברים שאמרו בהן שאינם מעכבין זמין יתמנו
 למצות חלוקות, אבל הרב ז"ל העלה שאין זה התנאי קיים לעולם
 דומיין חלקי המצוה אינם מעכבין זמין אף שלא ימנו קבוצם אלא
 למצוה אחת כדגתן בפ"ג דמנחות גבי ציצית התכלה אינה מעכבת את
 הלבו והלבו אינו מעכב את התכלה ואיתא במכילתא דר' ישמעאל
 שאין הציצית נמנה אלא למצוה אחת מקרא דוהיה לכם לציצית וגר'
 שהכוונה היא אחת לשני המינין מצוה אחת היא :

ציורים

ע" ה חלקי ונשרט ז' כ' דקדוקי מ"ש נלג שמת. ד"ה פעמים ע" ז"ס כלם
 עד הכל ביד משמע כר"י ור"ם (סוכה לד: ומנחו' יב) ובה' לולב פ"י ה"ו
 פסק כנה"ג שנתום' שם. ולשו' לקיחת הכל ביד משמע ש"י הא דמ"ר (סוכה תל:)
 שמה' לקיח ביד לכל"ה מהמינין כפיר"ש בספר"ה (רמ"ה). לקבצם בערבי
 ג' מעשה. קבוצם ג' מעשה וד"ה חס הקס' ע"י ו' נלג קס' פ"ט ע"י ו' מ' ג' מעשה.
 ר"ה חס השרש מאד י"ג מאד מאד. ע"י ג' שאמרו עד שהדבר נז' ח"ב
 שבא לחכמים בו מאמר שהענין וכו"ה בערבי. רמב"ן ע"ב ד"ה והתמה ע"י ז'
 ענין כ"י מצות. ע"י ת איננו חסר נד'. ע"י מ' מלרע אחד חסר נד'.
 ע"י ח"ז מלרע המחשבה. לבר אמ נד' המחשבה לבר. ואם (נד"ה ואולי).
 ע"י ה מלרע ולא סדר המנו' הגיה אע"פ' לא ונד"ה מזה שבאמת לא. שני
 נד"ה שם. ע"י ד"ג מלרע אע"פ שהיה נד"ה שהרי הוא [כהגהה מדר המצוות].
 בסוף הספרים הדיפוסו כו' בסוף שרש ט וגרמו לתמיסה לר"י סדר המצוות שרש ט
 ס' כו דג"ל (נד"ה והתמה ע"י ה"ו) שסי"ה מליית ולא רמ"ח מ"ע :

מצוה אחת. כמו ארבעה מינין שבלולב ולחם הפנים עם לבונה זכה שתיעשה עמו שלשונם מזה (מנחו' כו.) הסדרים והבזיכין מעכבין זה את זה, הנה זה מבואר שהיא מצוה אחת. וכן כל מה שיתבאר לך שהתכלית המבוקש לא יגיע בחלק אחד מאותם החלקים הנה הוא מבואר כי קבוצם הוא הענין הנמנה. כמו הכרת המצורע שיתבאר לך שהוא אילו היו בגדיו פרומים לבד ולא פרע ראשו ולא עטה על שפם ולא קרא טמא שהוא לא עשה דבר ולא הגיע הכרתו עד שיעשה כלם. וכן טהרתו לא תגיע אלא בכל מה שזכר מן הצפרים ועץ ארו ושני תולעת והגלוח ואז תגיע לו טהרתו. ואמנם מקום הקושי הוא בדברים שאמרו בהם אינם מעכבין זה את זה. כי העולה במחשבה שאחר שאלו החלקים כל חלק מהם בלתי צריך לחבירו שיהיה כל חלק מצוה בפני עצמה. כמו שאמרו (ס) התכלת אינו

מעכב את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת. והנה היה אפשר לנו שנאמר שלבן ותכלת יימנו בשתי מצות לולי מה שמצאנו להם לשון מבואר במכילתא דרבי ישמעאל (כעט' יד הונא מספרי) והוא אמרם שם יכול שהן שתי מצוות מצות תכלת ומצות לבן תלמוד לומר שהן לכם לציצית מצוה אחת היא ואינה שתי מצות. הנה כבר התבאר לך שאפילו החלקים שאינם מעכבין זה את זה פעמים יהיו מצוה אחת כשיהיה הענין אחד. כי הכוונה בציצית למען תזכרו. אם כן כלל הדבר המחייב לזכרון מצוה אחת יימנה. הנה לא נשאר לנו אם כן שנביט במנין המצות לאמרם מעכבין או אינם מעכבין כי אם לענין לבד האם הוא ענין אחד או ענינים רבים כמו שבארנו בשרש התשיעי מאלו השרשים שאנחנו משתדלים לבארם:

לב שמה

מכילתא יכול שהן שתי מצות ת"ל והיה לכן לציצית מצוה א' היא ולא שתי מצות כו'. נחבאר שפעמים אפילו החלקים שאינם מעכבין זה את זה כשהיה הענין בן אחד כמו לציצית שחכמותו הוא למען תזכרו כו'. וא"כ אין להביט במצות א' מעכבין או אין מעכבין רק א' הן לענין א' או לענינים רבים ע"כ: גם כזה השרש שחק הרמב"ן אבל אין שתיקתו בו הודאה לגמרי, דכפוק שורש ס"ג על ענין התכלת והלבן לציצית שמונה אותן הרב למצוה אחת כתב אחריו לא נשכח מיניו של הרב בזה כי גם כה"ג מנח"ל אחת לפי שהיא ענין א' שנחבזר התכלת והלבן משלם המצוה שהיא למען תזכרו וכו' ולא אמרו ארבע ציציות ארבע מצות אלא לענין שאין מעכבין זה את זה אבל לענין השגבון הכל יחד מצוה א' והיא הסבירה תפלוה הדעת לכה"ג שמה ג"כ התפילין מצוה א' אבל הרב מנח"ל שתי מצות ובשמינין שנו במשנה א' התכלת אינו מעכב את הלבן כו' תפלה של ראש אינה מעכבת על יד כו' ואם נביט לעניני התפילין ישכנו יותר ענין א' שכל מה שכתוב בזה כתוב בזה והענין בהם למען תהיה תורת ה' בפינו שומה כנגד הלב והמוח משכנות המתשכבה ואם יעטון הרב שזה מעשה א' לבישת התכלת והלבן כלאחד והתפילין * הללנו הוא כן נשרש י"ל (כמ"ש בהפסד לרמב"ן).

שני מעשים אעפ"כ לא יחשבו שני מעשים אלו עם שאינם מעכבים זה את זה שתי מצות שהרי הוא מונה ק"ש שחרי"ת וערבית מצוה אחת והקטרת נקר וערכ לחם ושני תמידין לחם ע"כ. זאת היא כוונתו לפי דמתי. ויש שם טעות בדפוס: ואמנם זה שמה הרב ונהיג התכלת והלבן למצוה אחת הדין עמם שכתבנו שנו בספרי והבילו הרב יכול שיהיה ש' מצוות מצות תכלת ומצות לבן ת"ל והיה לכן לציצית מצוה א' היא ואינה שתי מצות. והקטע בזה מבוואר. וכבר כתבנו הרמב"ן עמנו שהענין בשתיקה א' והיא הזכירה את כל מצות ה'. ומה שרש"י קושיא לזה שלם כן היה לו למנות גם התפילין למצוה א' כמו שמה כה"ג כיון שזין בזה וזין בזה אמרו במשנה אחת שאין מעכבין זה את זה ה"לעיר לא יכולתי להלוס קושיא זו. שהרי גם לזה הביא הרב במ"ע י"ג ר"ח מ"ש במ"ש מנחות בדרך תמידי על מי שישאנו בתפילין של ראש ושל יד שלא יונה הא' בלתי האחר מלן דלית ליה שתי מצות חדל מצוה לא ליעבד, וכתב שם אחריו זה הנה נחבזר לך שקראו תש"ר ושל יד שתי מצות ע"כ. והרמב"ן ז"ל כבר ראה זה שם בדברי הרב וא"כ ישוב יתפלה בו מ"ש במשנה שאינם מעכבות זה את זה כיון ששם עמם אמרו בגמ' שאעפ"כ שתי מצות הן ואם יבקש להם טעם דמתי שנה מציצית שהתכלת והלבן בו שתיקה מצוה א' ונמן

קנאת סופרים

בשתיקתו בזה השרש נעשה כמורה לו להרב ז"ל. אמנם לעיל בסוף השרש התשיעי הליץ על בה"ג שמה למצוה אחת הציצית והתפילין מצוה אחת דבשניהם תשלום כונת המצוה הוא אחד בכל חלקיו דהיינו בציצית לזכור כל מצות ה' ולעשותם וכן בתפילין תסבול הדעת זאת הסברה עצמה ואעפ"כ שא"ר ישמעאל בס"ג דמנחות בארבע ציציות ארבעתן ארבע מצות לענין שאין מעכבין זה את זה אמרו כן אבל בחשבון המצות הענין בתשלומן נמנה אחד ע"כ. ואני הצעיר לא זכיתי לירד לסוף דעתו ז"ל שררי ת"ק דר' ישמעאל במתני' דלעיל קמני ארבע ציציות מעכבות זא"ז מפני שארבעתן מצוה אחת ומשמע מינה להדיא הא אילו לא הוה מצות ציצית כלה מצוה אחת ויעכבו זא"ז זא"ו ועלה קאי ר' ישמעאל דקאמר ארבעתן ארבע מצות אחת לא היו מעכבות אינן מעכבות זא"ז. ודא ודאי קשיא היא בין לבה"ג בין לדברי הרב שתפסו למונח שתמנה למצוה אחת הגם במה שאמרו גבי חלקיה שאינן מעכבות זא"ז וא"כ אפשר לומר זה והלא המתני' דלעיל בין לת"ק ובין לר' ישמעאל הא בהא תליא. ובשלמא להרב ז"ל איכא לתרוצי דשאני תכלת ולבן דציצית דמפורש בכתוב דוהיה לכם לציצית שהכונה בשניהן אחת היא ולפיכך אינה נמנית אלא למצוה אחת הגם שאמרו בחלקיה דאינן מעכבות זא"ז וחדושה הוא גבי ציצית משא"כ בתפילין מדלא הזכיר בכתוב כונת ההנחה שלהן כמו בציצית אבל לפי דעת בה"ג נשאר הדבר אצלי בצריך עיון וגם על דברי הרמב"ן דלעיל: וראיתי בספר זה הרקיע להרשב"ץ מצות עשה סימן י"ו (נדס)

מעכבות זה את זה וה"ק יכול שהן שתי מצות ולא יעכבו זה את זה ת"ל והיה לכם לציצית דמשמע שהיא מצוה אחת ויעכבו זא"ז ע"כ ואני שמעתי ולא אבין דמנ"ל לרשב"ץ דאוהו ברייתא אליבא דרבי נשנית. אדרבה אבין לשונה המובא אצל הרב משמע איפסא. והוא לא הביא אלא סיפא דההיא ברייתא דרישא דידה היינו רישא דמתני' קמייאת דפרק התכלת דהיינו התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת יכול שהן שתי מצות ת"ל והיה לכם לציצית מצוה א' היא ואינה שתי מצות. ואילו היה כונת הברייתא כהנח ומדקאמר ולא שתי מצות משמע שזוהו החדוש שחדש לנו התנא דאע"ג דאין מעכבין זא"ז אינן אלא מצוה א'. דכבר למדנו תחלה שאין מעכבין זא"ז ממה שנכתבו בתורה בשני צוויין והדר למדנו ששני המינין אינן אלא מצוה אחת מקרא דוהיה לכם לציצית וראיתם אותו וגו' מצוה א' היא ולא שתי מצות. פ"י כיון שפרש לנו הכתוב בשני המינין דלכונה א' הן דהיינו קרא דוהיה לכם לציצית וראיתם אותו וגו' אינן נמנין אלא למצוה א' כמו שביאר הרב ז"ל והרמב"ן ז"ל תודה לו בזה לעיל בשרש תשיעי [הללנו הוא כן נשרש ז', כמ"ש בהפסד לרמב"ן]: השרש ה"ב

ציצית

ע"כ ש' ס"ו א' נפ"ס מציצית ס"ד. קנאת סופרים (רד"כ רמ"א) להרשב"ץ כו' שדחה כו' הרשב"ץ כ' זה שם (ונמנ"ן ח"ג מ"ש ק"ל) כ"ס רמב"ן שכתב כך בדבריו שנחפרו נדפוסין שהיו לרבי [ולכלל מטה יזכור ור"ש לר"ג ע"כ ז ע"כ]:

הנה היה אפשר לנו שנאמר שלבן ותכלת יימנו בשתי מצות לולי מה שמצאנו להם לשון מבואר במכילתא דרבי ישמעאל (כעט' יד הונא מספרי) והוא אמרם שם יכול שהן שתי מצוות מצות תכלת ומצות לבן תלמוד לומר שהן לכם לציצית מצוה אחת היא ואינה שתי מצות. הנה כבר התבאר לך שאפילו החלקים שאינם מעכבין זה את זה פעמים יהיו מצוה אחת כשיהיה הענין אחד. כי הכוונה בציצית למען תזכרו. אם כן כלל הדבר המחייב לזכרון מצוה אחת יימנה. הנה לא נשאר לנו אם כן שנביט במנין המצות לאמרם מעכבין או אינם מעכבין כי אם לענין לבד האם הוא ענין אחד או ענינים רבים כמו שבארנו בשרש התשיעי מאלו השרשים שאנחנו משתדלים לבארם:

השגות הרמב"ן לספר המצוות לרמב"ם העשין והלאוין שסילק

ואתה אם תבין כל מה שכתבנו בדיני מצות עשה תראה שסלקנו מחשבונו של הרב מצות ה' ז' פ"ה. ומן צ"ה עד ק"ח י"ד דיני הטומאות (כמ"ש בע' צו). ומצות קמ"ב ק"נ קנ"א קנ"ב [קצ"ח] (כמ"ש שרש ו), רכ"ז רכ"ח רכ"ט (כמ"ש ש' יד עמ' קצח ב). כולם עשרים ושש. ויבואו במקומן שש עשרה מצות שכתבנו ששכחן הרב. ושער נזיר (עי' לעיל ל"ת ו). ועשיית ארון וכפורת (כמ"ש בע' לג). ונדרי גבוה ונדרי ביטוי הן שתיים (כמ"ש בע' צד). וקידוש החודש ועיבור שנה נעשה אותם שתיים כדעת בעל ההלכות (אות עד - ה הביאו בע' קנג ושרש א עמ' מו - ח) וכן מפיל שן עבדו מצוה בפני עצמה (כמ"ש בע' רלה). ושני תמידין וקטרת בקר וערב וקרית שמע נמנים שתיים שתיים שהן מצות אינן מעכבות זו את זו וזמנה שלזו לא זמנה שלזו (כמ"ש סוף שרש יא).

השרש השלשה עשר כי המצות לא יתרבה מספרם במספר הימים שתחייב בהם המצוה היא: מן המבואר כי יש שם מצות מתחייבות בשעור אחד מזמן ידוע. ופעמים יהיה השיעור ההוא מדובק והוא שיתחייב מעשה המצוה ההיא ביום אחר יום כגון הסוכה והלולב (ע' קסח-ט). ופעמים יהיה החיוב בימים ידועים כמו הקרבנות. וכמו שנאמר על דרך משל מוסף ראש חדש שהיא מצוה אחת והיא הצווי שצונו שנקריב קרבן מוסף כשתתחדש הלבנה. ואם יאמר אומר למה זה לא יימנה מוסף כל חדש וחדש מצוה בפני עצמה, נשיבנו אם היה זה כן מנה גם כן תמיד כל יום מצוה בפני עצמה והקטרת הקטורת בכל יום מימות השנה מצוה בפני עצמה והטבת הנרות התמידות כל יום ויום מצוה בפני עצמה. ואחר שלא תמנה אלא הענין המצווה בו התחייב באי זה זמן שהתחייב כן לא תמנה מוסף ראש חדש זולת מצוה אחת (ע' מג) ומוסף שבת מצוה אחת (ע' מט) וכן מוסף כל מועד ומועד מן החמשה מועדים (מז-נא) ואע"פ שהוא מתחייב בימים

רבים דבקים זה אחר זה. כי הוא כמו שאמר (אמור ג) ושמחתם לפני יי' אלהיכם שבעת ימים כן אמר (טז) שבעת ימים תקריבו אשה וכמו שמצות לולב אחת (קסט) כן מצות מוסף פסח אחת (נג). וכן מוסף כל פרק ופרק (מח-נא). ומזה יתבאר שהחגיגה גם כן מצוה אחת (נג) אע"פ שהיא מתחייבת בשלשה פרקים. וכן הראיה והשמחה (נג-ד). וזה ממה שלא טעה בו שום אדם ולא נטה לדעת אחרת. אבל טעו במה שנתלה בשרש הזה טעות גדול מאד מגונה וזה שהם מנו המוספין כלם מצוה אחת, מוסף שבת ומוסף ראש חדש ומוספי מועדות. ועל הדרך הזה מן המנין היה ראוי להם שימנו שביתת כל יום טוב מצוה אחת ולא עשו כן. והשם ידוע שאין ראוי לתפוש אותם בדבר מזה כי הם לא חייבו במניינם סדר אחד בשום פנים אבל יעלו שמים ירדו תהומות. והאמת המבואר הוא מה שזכרנו לך כי כל מוסף ומוסף הוא מצוה בפני עצמה כמו ששביתת כל יום ויום מצוה בפני עצמה (ע' קנט-קסו, ל"ט סג-ט). וזה הוא הסדר הישר:

מגילת אסתר שרש יג ושרש יד

השורש הייג שהמצות לא ירבה מספרם כמספר הימים שתחייב בהן המצוה היא. מן המבואר הוא שיש שם מצות חייבות במדה אחת מזמן ידוע יש שתהיה המדה נדבקת והוא שיתחייב בה עשות המצוה ההיא יום אחר יום כמו הסכה והלולב ויש שתהיה בו ימים ידועים כמו הקרבנות כמו שנאמר עז"מ שמוסף ר"ח הוא מצוה א' וכן מוסף כל מועד ומועד מן החמשה מועדים ואע"פ שיתחייב בימים רבים סמוכים כי היא כמו שאמ' ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים וכן אמר שבעת ימים תקריבו אשה כמו שמצות לולב א' כן מצות מוסף פסח אחת וכן כל מוסף כל פרק ופרק ולפי זה יתבאר שהחגיגה ג"כ מצוה אחת ואע"פ שהיא חייבת בג' פרקים. וכן הראיה והשמחה. וזה מה שלא יטעה בו אדם ולא ירצה בוולתו אבל טעו במה שיתלה בזה העקר טעות גדולה מאד מגונה וזה שהם מנו המוספין כלם מצוה א' מוסף שבת ומוסף ר"ח ומוספי מועדות ועל זה הצד מהמנין יתחייב להם שימנו שביתת כל י"ט מצוה א' ולא עשו כן ואע"פ שאין ראוי לתפוש בדבר מזה מפני שהם לא עשו למנינם סדר ידוע בשום פנים אבל יעלו שמים ירדו תהומות והאמת הנגלה הוא מה שזכרנו לך שכל מוסף ומוסף מצוה בפני עצמו כמו ששביתת מצוה בפני עצמה חזו הסדר האמתי והישר:

חלקי, שאחד לא ביאר הכות' בו עונש בשום פנים אבל צוה והזהיר ולא חייב העובר עונש ולא יעדו בגמול רע ידוע בעבור על הצווי ההוא או על האזהרה הידועה. והשני באר בו העונש. אולם החלק שבאר בו הדין, שיש מן המצות ההם מה שצוה ית' שנסקול באנן מי שעבר עליהם ומהם מה שצונו לשרוף באש העובר עליהן ומהם מה שצונו שנכה בסיף העובר עליהם כמו שנתבאר בפי המקובל. ומהם מה שצונו לתנוק העובר עליהם כמו שבא בפי'. ומהם מה שצונו להלקות העובר עליהן. ומהם מה שיעד עליהם בכרת והוא שלא יהיה לעובר עליהם מיתה אבל אם מת בחטאו לא יהיה לו חלק לעוה"ב כמו שבארנו בפי' חלק. ומהם מה שיעד עליהם במיתה בלבד והוא שימיתו השם בחטאו ויכפר לו במותו. וכבר בארו בתהלת מצות של אזהרה שיתחייב עליה העובר בכרת בלבד או מיתה בידי שמים כשיאמת שעבר העובר על האזהרה ההיא ועשה העון ההוא בעדים והתראה ילקחו ואע"פ שעקר משפטו שיהיה מסור לשמים. ומהם מה שצונו ית' לענוש העובר עליהן כממונו בלבד או בגופו כמו שצונו בגולן תוספת החומש ובגנב תשלומי כפל מה שגנב. ומהן מה שצונו ית' שיקריב העובר קרבן על עונו ויתכפר לו. והנה כל העונשין האלו מצות עשה וזהו שצונו שנהרג לזה ושנקלה לזה ושנסקל לזה ושנקריב קרבן על מה שעברנו עליו. ואופן מנינם שנמנה ד' מיתות בארבע מצות עשה ולשון המשנה זו מצות הנסקלין וכן אמרו כיצד מצות הנשרפין כיצד מצות הנחנקין כיצד מצות הנהרגין. ואמרו ג"כ שאמרו ית' לא תבערו אש אמנם בא להזהיר מן העונשין בשבת וזה שהוא

אמר הכותב בזה השרש לא השיב הרמב"ן כלום ואם כן נאמר שהוא מדה בו:

השורש הייך שאין ראוי למנות קיום העונשים במצות עשה: דע שכל עשה ול"ת יחלקו חלוק' ראשונה לפי כונת זה השרש לשני

לב שמח

אחר שמתנות כהונה כמפורשין הן ודי בזה הצדל מהן אל הדברים הטובלין כמו שביארתי והוא נפלא בעיני:

השרש הייג כתב הרב שהמנות לא ירבה מספרם כמספר הימים שמתחייב בהם אלהים כי יש מנות יתחייבו זה ימים רבים יום אחר יום כסוכה ולולב ויש מנות בימים ידועים ופרדים כמוסף בכל ר"ח שהוא מלוא א' וכן מוסף כל מועד ומועד ואע"פ שיתחייב בימים רבים סמוכים כי כמו שאמר ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים וכן אמר שבעת ימים תקריבו אשה כמו שמלוא לולב א' כן מנות מוסף פסח אחת וכן מוסף של כל פרק ופרק וכן החגיגה מלוא א' אע"פ שהיא בג' פרקים וכן הראיה והשמחה ולא יטעה אדם בזה אצל טעו במה שנתלה בו כי מנו המוספין כלם דשבת ור"ח וכל המועדים מלוא אחת ולפי כן על זה הדרך היה להם למנות שביתת הימים טובים כלם מלוא אחת והם לא עשו כן והאמת שכל מוסף ומוסף מלוא בפני עצמה כמו ששביתת כל יום טוב מלוא בפני עצמה ע"כ. ולא הריהו הרמב"ן כלל אחר זה השרש. אם כן גם הוא מודה בו. וזה מבואר:

קנאת סופרים

טובלות ההפרשה לאו מלתא היא והנתינה לבדה היא המצוה כדכתיב ראשית גז צאנך תתן לו, ונתן לכהן הזרוע והלחיים הקיבה:

השרש הייג שלא ירבה מספר המצות לפי התרבות זמני חיובן: הכלל שהציע לנו הרב בזה השרש הוא מבואר מעצמו שלא יתכן לרבות המנין במצוה שירבה חיובה בומנים שונים כשהמצוה אינה משתנית בשום מעשה כגון מוספי ר"ח והמועדים התחורים הלילה משנה לשנה אבל כשיתחלפו בעניינם כגון מוסף שבת ומוסף ר"ח ומוספי מועדות אינם נכללים במצוה אחת. ודלא כהרמב"ן ז"ל במה שהסכים למנות שני תמידין בכל יום לשתי מצות וכן קיש ערבות ושחרית והקטרת בקר וערב כמ"ש לעיל בסוף השרש הסי' [לפניו סי']. והנה לא הבנתי בדעתו זאת טעמא מאי המצוה שהיא מחוייבת בכל יום אינה נמנית אלא למצוה אחת ומה שהיא מחוייבת פעמים בכל יום תמנה לשתיים דכיון שצנצנותיה כפול עשייתה פעמים הרבה מאי שנא כשיש הפסק זמן בין זו לזו בזמן מעט או מרובה כיון שצנצנות המצוה וכל הגרר עמה אין חלוק ביניהם הדעת נוטה שלא למנותה אלא למצוה א' וכמו שכתבתי גם בזה לעיל בשרש השעיר (כמופ' ד"ה וט): השרש הייך

אֶהְיֶה מוֹעֵד לְפָנָי יְהוָה אֲשֶׁר אֲוַעֵד לָכֶם שְׁמָה
 לְדַבֵּר אֵלַיךְ שָׁם: ^ב וְנִעַדְתִּי שְׁמָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְנִקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי: ^ג וְקִדְשְׁתִּי אֶת־אֶהֱל מוֹעֵד וְאֶת־
 הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־אֶהֱרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי:
^ד וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהֵייתִי לָהֶם לֵאלֹהִים:
^ה וַיֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכְכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם: ^ו
 שְׁבִיעִי ל' א' וְעֵשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטָר קְטָרֶת עֲצֵי שִׁטִּים
 תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: ^ז אִמָּה אֲרָכּוּ וְאִמָּה רָחֲבוּ רְבֹועַ יְהִיָּה
 וְאִמָּתָיִם קִמָּתוֹ מִמֶּנּוּ קִרְנָתָיו: ^ח וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב
 טָהוֹר אֶת־גִּזּוֹ וְאֶת־קִירָתוֹ סָבִיב וְאֶת־קִרְנָתָיו
 וְעֵשִׂיתָ לוֹ זָר זָהָב סָבִיב: ^ט וְשִׁתִּי טַבַּעַת זָהָב
 תַּעֲשֶׂה־לוֹ | מִתַּחַת לְזָרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעָתָיו תַּעֲשֶׂה
 עַל־שְׁנֵי צַדָּיו וְהָיָה לְבָתָיִם לְבָדָיִם לְשֵׂאת אֹתוֹ
 בְּהֶמָּה: ^י וְעֵשִׂיתָ אֶת־הַבָּדִים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ
 אֹתָם זָהָב: ^{יא} וְנָתַתָּה אֹתוֹ לְפָנָי הַפְּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־
 אֲרֹן הָעֵדוּת לְפָנָי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֹדֶת אֲשֶׁר
 אֲוַעֵד לָךְ שְׁמָה: ^{יב} וְהִקְטִיר עָלָיו אֶהֱרֹן קְטָרֶת סַמִּים
 בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר בְּהִיטִיבוֹ אֶת־הַנֶּחֱרֶת יִקְטִירָנָה: ^{יג} מִפִּסִּיר
 ה' וּבַהֲעֹלֹת אֶהֱרֹן אֶת־הַנֶּחֱרֶת בֵּין הָעֲרֻבִים יִקְטִירָנָה

שְׁבוּ זְמַנָּה קָדָם יי דְאִזְמִן מִימְרֵי לְכוּן
 מִן לְמַלְאָא עֶסְדָּ תִּסְוּ: ^ב וְאִזְמִן מִימְרֵי
 מִן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִתְקַדֵּשׁ בִּיקְרֵי:
 וְאִקְדֵּשׁ ית מִשְׁכוֹן זְמַנָּה וְיִת מִדְּבָרָהָ
 ת אֶהֱרֹן וְיִת בְּנוֹהֵי אִקְדֵּשׁ לְשִׁמְשָׂא
 רִמִּי: ^ג וְאִשְׁרֵי שִׁכְנַתִּי בְּנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְהָיוּ לְהוֹן לְאֱלֹהֵי: ^ד וַיֵּדְעוּן אֲרִי אֲנָא יי
 לְהוֹן דִּי אִפְקִית יִתְהוֹן מֵאֶרְעָא
 מִצְרַיִם לְאִשְׂרָאֵה שִׁכְנַתִּי בִּינְיְהוֹן אֲנָא יי
 לְהוֹן: ^ה וְתַעֲבַד מִדְּבָרָהָ לְאִקְטָרָא
 לְהִי קְטָרֶת בּוֹסְמִיָּא דְאֵעִי שְׁטִין תַּעֲבַד
 יְהִי: ^ו בְּאִמָּתָא אֲרַבִּיָּה וְאִמָּתָא פְתִיָּה
 רְבַע יְהִי וְתִרְמִין אִמִּין רוֹמִיָּה סְנִיָּה
 רְנוּהִי: ^ז וְתַחְפִּי יִתִּיָּה דְהַב דְּכִי יִת אֲנָרִיָּה
 ת כְּתִלוּהִי סְחוֹר סְחוֹר וְיִת קִרְנוּהִי
 זַעֲבַד לִיָּה דִיר דְדָהֵב סְחוֹר סְחוֹר:
 וְתִרְמִין עֹקוֹן דְדָהֵב תַּעֲבַד לִיָּה מְלַרַע
 דִּירִיָּה עַל תִּרְמִין וְיִתִּיָּה תַּעֲבַד עַל תִּרְמִין
 סְרוּהִי וְיְהִי לְאִתְרָא לְאִרְיִתָּא לְמַסַּל
 זִיָּה בְּהוֹן: ^ח וְתַעֲבַד יִת אִרְיִתָּא דְאֵעִי
 וְסִין וְתַחְפִּי יִתְהוֹן דְּהָבָא: ^ט וְתַתֵּן יִתִּיָּה
 דָּם פְּרֻכָּתָא דִּי עַל אֲרוֹנָא דְסִהֲרוּתָא
 קָדָם כְּפֻרָתָא דִּי עַל סִהֲרוּתָא דִּי אִזְמִן
 וְיִסְרִי לָךְ תִּסְוּ: ^י וְיִקְטֵר עַלְוֵהִי אֶהֱרֹן
 וְקָרֶת בּוֹסְמִין בְּצִפְרָא בְּצִפְרָא בְּאִתְקַנּוּתִיָּה
 ת בּוֹצִינְיָא יִסְקָנָה: ^{יב} וּבַאֲדֻלְקוּת אֶהֱרֹן יִת

תולדות אהרן

וְיִתִּיָּה סִפְרָא אִמִּין קָדָם: ^{יג} וְתַחְפִּי מִבַּת מִלֵּילָה לִּי רְבִיָּה אִמִּין וְיִת
 מִי אִשְׁרֵי: ^{יד} כִּי־יִסְחַר בְּבִקְרֵי בְּבִקְרֵי: ^{טו} מִסִּיָּה נֶעַם יִת לִי מִבַּת
 וְיִתִּיָּה אִת: ^{טז} וְיִתִּיָּה אִת: ^{יז} מִסִּיָּה נֶעַם יִת לִי אִמִּין יי

בעל המורים

בְּהַבְּרָה: ^{יח} כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת: ^{יט} כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת:
 אִת: ^כ כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת: ^{כא} כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת:
 מִה וְיִתִּיָּה כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת: ^{כב} כִּי־נִמְסְרָה דִין וְיִתִּיָּה אִת:

רשי

(ג) אֵת נִגּוּ. זֶה הָיָה לוֹ נֶגַע אֶלֶל מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה לֹא הָיָה לוֹ נֶגַע אֶלֶל מִמְלָאִים חֲלָלוּ מִלְמָה
 כִּכֵּל חַיִּימָה: ^ד וְזֶה הָיָה לוֹ נֶגַע אֶלֶל מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה: ^ה צִלְעוֹתָיו. כִּכֵּל הָיָה לָשׂוֹן זְוִיָּה ב
 כְּתֻבָּתוֹ לְפִי גִלְגָּל עַל אֵי לְפִי עַל אֵי זְוִיָּה וְזִיָּה עַל אֵי זְוִיָּה וְזִיָּה עַל אֵי זְוִיָּה: ^ו מַעֲשֵׂה הַטְּבָעוֹת
 ג האֵלֶּה: ^ז לְבָתָיִם לְבָדָיִם. לְכָל זִיָּה הָיָה הַטְּבָעוֹת דְּלִבְלִי: ^ח לְפָנֵי הַפְּרֹכֶת. שְׁמַח
 חֲאֵר מִשְׁחָר מִכְּנֵגֵד הָאֲרוֹן לְשָׁחוֹת אֹר לְפָנֵי הַכַּפֹּרֶת מִשְׁחוֹן כְּנֵגֵד הָאֲרוֹן מִכְּחוּר:
 (ז) בְּהִיטִיבוֹ. לְשָׁחוֹת נְקוּי רַבִּיזְכוֹן עַל הַמְּעוֹרָה מִדְּשָׁן הַפְּחִילוֹת אֲשֶׁר־שָׁרַשׁ בְּלִילָה וְהָיָה
 מְעִיבִין כִּכֵּל בְּקָר וְבָקָר: ^ט הַנֶּחֱרֶת. לְפָנֵי צַלְעָתָיו (לְאִמִּין) וְכֹל כֵּל נְרוֹת הַמְּעוֹרָה כְּמַעֲרָה
 חוּר מִמְּקוֹם אֲחָר עַל הָעֹלָה שֶׁאֵלֶּה לָשׂוֹן הַלֵּקָה: ^י וּבַהֲעֹלֹת. כְּסוּלִיקָם לְהַעֲלוֹת
 לְבָתָּה: ^{יא} יִקְטִירָנָה. כִּכֵּל יוֹם פִּסִּיר הַמְּקַטֵּר שְׁחִירָת פִּסִּיר מִקְטִיר בֵּין הָעֲרֻבִים:

לְפָנֵי יוֹם נְחִיָּים: ^{יב} אִשְׁרֵי אֲוַעֵד לָכֶם. כְּשֶׁאֲקַדֵּשׁ מוֹעֵד לְדַבֵּר אֵלַיךְ עַם אֲקַדֵּשׁ ש
 נֶגַע וְכִּי מִדְּבָרָהָ מְלִידִים מִכָּאן שְׁמַעֲלָ מִזְבֵּחַ הַטְּבָעוֹת הָיָה הַטְּבָעוֹת מִדְּבָרָה עַם מִטָּה
 שְׁחִירָת הַטְּבָעוֹת וְיִתִּיָּה מִעַל הַכַּפֹּרֶת כְּמוֹ שְׁחִירָת הַטְּבָעוֹת מִעַל הַכַּפֹּרֶת. וְאִשְׁרֵי לְוַעֵד
 עַם הַטְּבָעוֹת כִּכֵּל אִשְׁרֵי אֲוַעֵד עַל הַמְּעוֹרָה אֶלֶל עַל אֵלֶּה מוֹעֵד הַטְּבָעוֹת בְּמִקְרָא:
 (ב) וְעֵשִׂיתָ שְׁמָה. הַמְּעוֹרָה עַם־כְּנֻזֵּי הַמְּעוֹרָה הַטְּבָעוֹת מִמְּקוֹם מוֹעֵד לְדַבֵּר עַם
 דְּבָרָה עַם: ^ג וְיִקְדֵּשׁ. הַטְּבָעוֹת: ^ד בְּכַבְדִּי. א' שְׁחִירָתָה שְׁחִירָתָה עַם. וְיִתִּיָּה אֵל תַּקְרִי כְּכֻזִּי
 לֹא מִמְּסְרָה כְּמִסְרָה עַל כִּכֵּל רַחֵם לוֹ מִיָּה בְּנֵי אֲהֹן יוֹם הַטְּבָעוֹת חֲוָה אֲחֵרָה מִטָּה
 וְלֹא אֵלֶּה דְבָר הַטְּבָעוֹת בְּקִדְשָׁהּ וְיִסְרִי דְבָר וְיִקְדֵּשׁ כְּכֻזִּי: ^ה (ב) לְשִׁבְנֵי בְּתוֹכְכֶם.
 ג מִנֶּחֱסֵי לָשׂוֹן אֵי כְּשִׁירָה. (א) סְפָרָה קְטָרֶת. לְהַעֲלוֹת עָלָיו קִיטוֹר עַם־סַמִּים:

עיקר שפתי חכמים

אֵשֶׁר אֲוַעֵד קָדָם לְכָל אֵלֶּה עֲשֵׂי עֲשֵׂי: ^א תִּסְוּ וְעֵשִׂיתָ קָדָם אֵלֶּה עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי: ^ב אֵי עֵי הַטְּבָעוֹת וְיִתִּיָּה אֵלֶּה עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי: ^ג וְיִתִּיָּה קָדָם עַל הַטְּבָעוֹת הַטְּבָעוֹת וְיִתִּיָּה אֵלֶּה עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי עֲשֵׂי: ^ד הַטְּבָעוֹת יְהִיָּה כְּכֻזִּי בֵּין לְכָל וְלֹא לְכָל:
 ה פִּסִּיר פִּי חֲוָה וְיִתִּיָּה:

הַעֲדָה וְצוֹיֹתָהּ אֶתְּוֹ לְעֵינֵיהֶם: כ וְנִתְּתָהּ מִהוֹדֶךָ עָלָיו
 לְמַעַן יִשְׁמְעוּ בְּלִי עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כא וּלְפָנַי אֶלְעֹזֶר
 הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׂאֵל לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים לְפָנַי יְהוָה
 עַל־פִּי יֵצְאוּ וְעַל־פִּי יָבֹאוּ הוּא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 אֵתוּ וְכָל־הָעֵדָה: כב וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
 אֹתוֹ וַיָּקָח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ לְפָנַי אֶלְעֹזֶר הַכֹּהֵן
 וּלְפָנַי כָּל־הָעֵדָה: כג וַיִּסְמְךְ אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּצְוֵהוּ
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה: פ חֲמִישִׁי כח א וַיִּדְבֶּר
 יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ד צוֹ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ
 אֲלֵהֶם אֶת־קִרְבְּנֵי לַחֲמִי לְאֲשֵׁי רִיחַ נִיחָחִי תִשְׁמְרוּ
 לְהִקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ: ו וְאִמְרַתְּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
 תִּקְרְבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם
 לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד: ז אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר
 וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים: ח וַעֲשִׂירִית
 הָאֵיפָה סֶלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית
 רְבִיעֵת הַהֵיזֵן: י עֲלֹת תְּמִיד הַעֲשִׂיָה בְּהַר סִינַי

לְקָדֶם אֶלְעֹזֶר כִּהְיָא וּלְקָדֶם קָל כְּנִשְׁמָא
 וְתַפְקֵד יָתִיה לְעֵינֵיהוֹן: כ וְתַתֵּן מִיָּד
 עֲלוּהִי בְּדִיל דִּי וְקָבְלוֹן מִצִּיה קָל כְּנִשְׁמָא
 דְּבָנֵי יִשְׂרָאֵל: כא וּלְקָדֶם אֶלְעֹזֶר כִּהְיָא
 יָקוּם וַיִּשְׂאֵל לִיה גְּדוּן אוֹרָא קָדֶם יי עַל
 מִיָּרִיה יְהוֹן וְקָבְלוֹן וְעַל מִיָּרִיה יְהוֹן עֲלִין
 הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲמִיה וְכָל כְּנִשְׁמָא
 כב וַיַּעֲבֵד מֹשֶׁה כִּסָּא דִּי פְקִיד יי יָתִיה דְּבָרֵי
 יֵת יְהוֹשֻׁעַ וְאִקְמִיה קָדֶם אֶלְעֹזֶר כִּהְיָא
 וּקָדֶם קָל כְּנִשְׁמָא: כג וַיִּסְמְךְ יֵת יְהוֹשֻׁעַ
 עֲלוּהִי וּפְקִדִיה כִּסָּא דִּי מִלִּיל יי בִּידָא
 דְּמִשְׁחָה: א וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִיָּה
 כ פְּקִיד יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִימֵר לְהוֹן יֵת
 קוּרְבָנֵי לַחֵם סְדוּר לְקוּרְבָנֵי לְאִתְּקָבְלָא
 בְּרִצְעָא תִפְרֹזוּן לְקָרְבָא גְּרָמֵי כְּמִנְיָה
 וְתִימֵר לְהוֹן דִּין קוּרְבָנָא דִּי תִקְרְבוּן קָדֶם
 יי אִפְרִין בְּנֵי שָׁנָא שְׁלִמִין תְּרִין לְיוֹסָא
 עֲלֹתָא תְּדִירָא: ד יֵת אִפְרָא חַד תַּעֲבֵד
 בְּצִפְרָא וְיֵת אִפְרָא תְּנִינָא תַעֲבֵד בֵּין
 שְׁמִשְׁיָא: ה וְחַד מִן עֲשָׂרָא בְתֹלַת סָאן
 סוּלְתָא לְמִנְחָתָא דְּפִילָא בְּמִשְׁחָ כְּתִישָׁא
 רְבָעוֹת הֵינָא: ו עֲלֹתָא תְּדִירָא דְאֵתְעִבְדָא
 תּוֹלְדוֹת אַהֲרֹן

ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

בעל המזבחים
 ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

על בני אה אה בני עלי. משל לבת מלך שיהיה נפטרה מן העולם והיתה משפחה
 לבעלה על בניה וכו' כדאיתא בספרי: קרבני. זה הקדש: חלו אמרין וכו'
 הוא אומר והקטירים הכהן המזבחה לחם אשה: לאשי. הגמון לאשי מזה:
 תשפרו. שיהיו כגנים ולוים וישראל עומדין על גביו מכלו למדו והקטנו מעמדות:
 במועדו. בכל יום ה הוא מועד ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 שנים ליום. כפשוטו ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 כמעבר וכל בין הערבים כמזבח על כ טענות: (ד) את הכבש אחר. ערפי
 שצרכ נאמר בפרשת אהת חטא זה אשר תעשה וגו'. הוא היה חטא אהת לוי
 המלוואים וכלו אה לזרות: (ה) סלת לבחנה. מנחה נכסיה: (ו) ההשיה בוד
 סיני. כאותו שנעשו דימי המלוואים. דא העשויה ברא סיני מוקים עולה מול
 לעולת הר סיני אהת שנקרבה לפני מן תורה שחכמו בה וקם בלגנות מלמד

תולדות אהרן
 ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

על בני אה אה בני עלי. משל לבת מלך שיהיה נפטרה מן העולם והיתה משפחה
 לבעלה על בניה וכו' כדאיתא בספרי: קרבני. זה הקדש: חלו אמרין וכו'
 הוא אומר והקטירים הכהן המזבחה לחם אשה: לאשי. הגמון לאשי מזה:
 תשפרו. שיהיו כגנים ולוים וישראל עומדין על גביו מכלו למדו והקטנו מעמדות:
 במועדו. בכל יום ה הוא מועד ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 שנים ליום. כפשוטו ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 כמעבר וכל בין הערבים כמזבח על כ טענות: (ד) את הכבש אחר. ערפי
 שצרכ נאמר בפרשת אהת חטא זה אשר תעשה וגו'. הוא היה חטא אהת לוי
 המלוואים וכלו אה לזרות: (ה) סלת לבחנה. מנחה נכסיה: (ו) ההשיה בוד
 סיני. כאותו שנעשו דימי המלוואים. דא העשויה ברא סיני מוקים עולה מול
 לעולת הר סיני אהת שנקרבה לפני מן תורה שחכמו בה וקם בלגנות מלמד

עיקר שפתי חכמים
 ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

על בני אה אה בני עלי. משל לבת מלך שיהיה נפטרה מן העולם והיתה משפחה
 לבעלה על בניה וכו' כדאיתא בספרי: קרבני. זה הקדש: חלו אמרין וכו'
 הוא אומר והקטירים הכהן המזבחה לחם אשה: לאשי. הגמון לאשי מזה:
 תשפרו. שיהיו כגנים ולוים וישראל עומדין על גביו מכלו למדו והקטנו מעמדות:
 במועדו. בכל יום ה הוא מועד ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 שנים ליום. כפשוטו ועיקר כל ללמד שיהיו נשחטין כנגד היום י תמיד על שם
 כמעבר וכל בין הערבים כמזבח על כ טענות: (ד) את הכבש אחר. ערפי
 שצרכ נאמר בפרשת אהת חטא זה אשר תעשה וגו'. הוא היה חטא אהת לוי
 המלוואים וכלו אה לזרות: (ה) סלת לבחנה. מנחה נכסיה: (ו) ההשיה בוד
 סיני. כאותו שנעשו דימי המלוואים. דא העשויה ברא סיני מוקים עולה מול
 לעולת הר סיני אהת שנקרבה לפני מן תורה שחכמו בה וקם בלגנות מלמד

עיקר שפתי חכמים
 ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

אונקלוס
 ונתת הוֹדֶךָ. תַּעֲבֵד עַד. כְּמַל עַתָּה. וְלִפְנֵי אֲלֵהֶם. עִתִּיק כ
 סְהַלְדִין עַד. וְשָׂאֵל לוֹ. יִמָּח עַד. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים. עִתִּיק כ
 וַיִּסְמְךְ. סְהַר יֵת. קִיָּה. מִנְחוֹת עַד. צוֹ אֵת בְּנֵי. עִתִּיק כ. מִנְחוֹת עַד. מִנְחוֹת עַד. עַל הַהַר
 תַּעֲבֵד: ו

לִרְיַח נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵיזֵן
 לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד בְּקֹדֶשׁ הַסֶּדֶךְ נִסְךְ שֶׁכֶר לַיהוָה: וְאֵת
 הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנַי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם כַּמְנַחֵת הַבֶּקֶר
 וּכְנִסְכוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה: פ וּבַיּוֹם
 הַשַּׁבָּת שְׁנַי־כֶּבֶשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנַי
 עֶשְׂרִינָיִם סֹלֶת מְנַחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: י עַל־תֵּ
 שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל־עַלֵּת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה: פ
 יא וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים
 בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כֶּבֶשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
 שִׁבְעָה תְּמִימִם: יב וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינָיִם סֹלֶת מְנַחָה
 בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד וּשְׁנַי עֶשְׂרִינָיִם סֹלֶת
 מְנַחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: יג וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן
 סֹלֶת מְנַחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד עֹלָה רִיחַ
 נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: יד וְנִסְכֵיהֶם חֲצִי הַהֵיזֵן יִהְיֶה לְפָר
 וּשְׁלִישֵׁת הַהֵיזֵן לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵיזֵן לְכַבֵּשׂ יֵין זֹאת
 עַל־תֵּ חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: טו וּשְׁעִיר עִזִּים
 אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עַלֵּת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה
 וְנִסְכּוֹ: ס שִׁישֵׁי טו וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי יוֹם
 לְחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה: יז וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי יוֹם לְחֹדֶשׁ
 הַזֶּה חֵג שִׁבְעַת יָמִים מִצּוֹת יֵאָכֵל: יח בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
 מִקַּרְא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֵאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:
 יט וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר

אונקלוס

במקרא דסיני לאתקבלא ברעוא קורבנא
 פסוק וינספיה רבעות הינא לאמרא חד
 קורבנא תנסך נסוך דנסך דתנסך עתיק קדם
 היתח אמרא תנינא מעבר בין שמיא
 בנתח קפרא ובנספיה מעבר קרבן
 ונסקל ברעוא קדם יי: ס וביוקא
 רעבתא תרון אפרון בני שנא שלמין
 תרון עשורין סולתא דסנתחא דפילא
 תרון ונספיה: יעלת שבתא דתתעבר
 בנסח ונספיה: יעלת תרדיא ונספיה:
 גשבתא על עלתא תרדיא ונספיה:
 יא ובראשית דחייכון תקרבון עלתא קדם יי
 ובראשית דחיי תרון ודכר חד אפרון בני
 קאא שבנא שלמין: יב ותלתא עשורין
 סולתא סנתחא דפילא בכשח לתורא
 דה תרון עשורין סולתא סנתחא דפילא
 גשח לדכרא חד: יג ועשורנא עשורנא
 לתא סנתחא דפילא בכשח לאמרא
 דעלתא לאתקבלא ברעוא קורבנא
 קם יי: ונספיהו פלגות הינא יי
 ותחמות הינא לדכרא ורבעות
 ותא לאמרא קמרא דא עלת ריש יתחא
 באקרוניתיה כן לכל רישי ירחי שתא:
 ס תפיר בר עזי חד לחטאתא קדם יי על
 עלתא תרדיא ותעבר ונספיה: טו ובקורא
 קמרא בארבעת עשרא יוקא לקורא
 פסדא קדם יי: ובחמשת עשרא יוקא
 לקרא תרון תנא שבנא יוסין פסיר
 ויאיל: יז ביוקא קמרא קמרא קדיש
 קל עבדת פלחן לא תעבדון: יח וחקרבון
 קרבנא עלתא קדם יי תורין בני תורין

תולדות אהרן

תולדות אהרן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן

טעמה כלי: (א) ונסכו: יין בקדש הסך. על המזבח ל יחנסכו: נסך שכר.
 וינסכך פרט ליין גמולו: (ח) ריח ניחוח. נחם רוח לפני שאמרתיו ונעשה
 לעמי: (י) עולת שבת בשבתו. ולע עולת קנה כשכח אחרת הרי קלא הקריב
 נכח ו שומע מי יקריב קמים לכסת הכאה חיל נכנתו מגיד קאם עכר
 חוט כעל רכנתו: על עולת התמיד. אלו מוספין לכד אותן שני כבשים על
 עולת התמיד. ומגיד שאין קריבין אלא בין שני התמידים וכן ככל המוספין
 נשחט על עולת התמיד לחמור זה: (יב) ושלושה עשרונים. כמספט נסכי פל
 קטן על קריבין כפסח נ נסכים: (יד) זאת עלת חדש בהדשו. שאם עכר וימו

עיקר שפתי חכמים
 על עלת קמשה אחר עולת התמיד. מדלל כח עולת התמידין ויהיה קמשה לנד התמידין ועל עולת התמיד ר"ל אחר תמיד הבוקר ויקרב כל הכרבות: ג כפי פלג: ס מסק
 אלא נסכ כן נלמד כעומלה. וקדשו ר"ל אם הקריב קרבנו כעומלה: ע מרכיב כטול ועייר בוירי מוסף על עיר דר"ח ולמדו ממנו. ובעלמך ולא כחכר בוירי יליף פסוק מן המוסף: ו ולא
 קאי על העבד כבד קאי ונסך טוליא לא קאי על העבד שאין נסכים לחטאת:

אונקלוס
 לשם אלטר פנא וקדם כל פנא
 תפסד ימיה לשעידון: ומתן מיה
 עלוה קביל די קבילון מיה כל פנא
 דכני ישראל: וקדם מיה כל פנא
 יקם ישראל ליה ברין ארעא פנא
 סיסרדיה דין ארעא פנא
 דא וכל בני ישראל ושל סיסרדיה דין ארעא
 כני עבר משה פנא די פסד יי: ויתח
 ית דישע וקאסיה קדם אלטר פנא
 וקדם כל פנא: ונסך יי: ויתח
 עלוה ונספיה: ונסך יי: ויתח
 דמשה: ונספיה: ונסך יי: ויתח
 כפסד יי: ונסך יי: ויתח
 קרבני קדם סודו לקרבני לאתקבלא
 ברעוא קמרא וקמרא וקמרא
 יי: אפרון בני שנא שלמין תרון קאא
 עלתא תרדיא: יח אפרון בני שנא
 דקמרא ויתח אפרון בני שנא
 שמיא: ויתח אפרון בני שנא
 סולתא מנתחא דפילא בכשח לתורא
 רבעות הינא: יעלתא תרדיא וקמרא

תולדות אהרן

תולדות אהרן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן
 ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן ויהי אהרן כהן

על עלת קמשה אחר עולת התמיד. מדלל כח עולת התמידין ויהיה קמשה לנד התמידין ועל עולת התמיד ר"ל אחר תמיד הבוקר ויקרב כל הכרבות: ג כפי פלג: ס מסק
 אלא נסכ כן נלמד כעומלה. וקדשו ר"ל אם הקריב קרבנו כעומלה: ע מרכיב כטול ועייר בוירי מוסף על עיר דר"ח ולמדו ממנו. ובעלמך ולא כחכר בוירי יליף פסוק מן המוסף: ו ולא
 קאי על העבד כבד קאי ונסך טוליא לא קאי על העבד שאין נסכים לחטאת:

עיקר שפתי חכמים
 על עלת קמשה אחר עולת התמיד. מדלל כח עולת התמידין ויהיה קמשה לנד התמידין ועל עולת התמיד ר"ל אחר תמיד הבוקר ויקרב כל הכרבות: ג כפי פלג: ס מסק
 אלא נסכ כן נלמד כעומלה. וקדשו ר"ל אם הקריב קרבנו כעומלה: ע מרכיב כטול ועייר בוירי מוסף על עיר דר"ח ולמדו ממנו. ובעלמך ולא כחכר בוירי יליף פסוק מן המוסף: ו ולא
 קאי על העבד כבד קאי ונסך טוליא לא קאי על העבד שאין נסכים לחטאת:

הא מיי פ"ג מהל' טהר
מקדש ה' כל כו כו וישראל
מחלטה שנתה הלכה כ' ג'
ר ב מיי פ"ד מהל' אהורי
עלה הלכה כי טעם לאוין קול
ועליו רמז טעם י"ד כי
קשה טעם ד'
ז מיי פ"ה מהל' שנתה
ה' א וכל כ' ג'
ח ד ה מיי שם ט' ג' :

פניני רש"י
בי רב ג' מ' מהל' טהר:
(ויטע א"ר ד' ד' טהר)

רכינו הננאל

ומקמי דב פפא דהא ש
ידעת ה' ידעת מקדש
תעלמט מנין שהא מקדש וכו'
בתיבו האתיב דרע לוי ה' שיש
ידעת וכן ידע שהו בשר
קדש ונעלם מנין שהא קדש
ואכלו האתיב נרע לו שהיה
קדש ה' שיש ידעת ושהיה
בטומאה דרע שהו שרן או מה
או גבלה וכדא בון נרע בון
תעלמט מנין הטומאה ונכנס
לקדש או אכל בשר (שרף)
תעלמט מנין ש נרע לו
הטומאה ה' שיש ידעת
אמאי ותי שתיש שתי ארבע
ואמר ליה ולפעמי' חמני
הויין שתיש בטומאה קדש
ושהיה בטומאה מקדש ופירי'
כי טומאה אית ה'א כלומר
כן קדש בון דקדש ידעת
שרף ומה גבלה וכדא בון
היא הטומאה הראשונה בה
ובה אית ה'א לתיב לא
נרע מכל מקום שית הויין
אמאי ותי ארבע ודר ביה רב
פפא ואמר לעולם חמני הויין
ארבע ידעת חמני הויין
דליהו בכל התורה קא
חשיב דלא אשכחון ידעת
דתיבו בתיבה אלא אתר
התא בתיבו ונרעה
התא אשר טא עליה וני
וכתיב וני או הרע אלו
חטאתו אשר טא וה' ידעת
דבר חטא כיון דרפשי
באורייתא לא אשכחין
ליפתיבו כי אשכחין לה'ו
קמיהו ולא כתיב אי נמי
ידעת בתיבה דמיתון ליה
לידי קרבן כתיבו ונרעה
התא והקריבו הקהל בן
קבן או הרע אלו חטאתו
הביא אלא קרבנו שפירת
דניס קא שית אכל ידעת
קמיהו דלא מיתון ליה לידי
קרבן דהא לא ידע ליה חטא
אמאי מיתון לה'ו לא חשיב
להו:

בעי רב פפא דרע ושרין דאי
סטא ואלא ידע
דבערשה מן השרין סטא אי
לא ונעו בו ונעלם ממני אי
סטא בכעשה אי לא ונכנס
לקדש או אכל קדש ואתיב
נרע לו וכעשה סטא מני
ונעלם קריטו ביה ותיב אי לא
ונלחתי בתיבו:
בעיר דרע ויטה ביי שנעלם
מנין המקדש אליבא
דר שישעאל ור עקיבא
מפרשה הליקטם ה'עלם
קדש בסוף זה הפרק ואמר
לא זכרתי לרבי רבבי ידעת
בתורה ומתיב על העלם
מקדש כמו שפירשנו למעלה
ונלחתי בתיבו. הא דר
שישעאל ור עקיבא רבי
מפרש בראש הפרק האשון:
מתני' אחו נכנס לעזרה
ואחו נכנס ליהנות

ארבעי קמייא דלא מייית ליה לרבי קרבן כו' וזמ הגירסא
עיקר וכן נראה לקונטרס אע"פ שפ"ה ברש"י מסכת שבת
(דף ג' וס) הנכו דלחו לרבי מיוז טעמא קמטי דהיינו העקירות לא
קשיא מידי דהסם מייירי בזה עוקר וזה מניין וזכרנה אין המניין
יכול לצל לרבי מיוז טעמא אכל
העוקר היה יכול לצל לרבי מיוז
טעמא אם היה גומר הולאה אכל
הכך בדיעה רשאונה לא נחמיב
ובדיעה האחרונה נחמיב:

ז"ל קרי בי רב הוא והוי כמו שיש
כאן ידעה שהיה לו לשאל כיון
שזכר זה ידוע למיעוקם אכל שרץ
דמטמא כעבדשה דמקמון אין ידוע
אלא דלמלידים וז"ל מישוק ליה
ידע צניח רבו כשלמד לזכ טעמא
ו"ל בשלל למד אלא ראה שהעלם
נזכרים ולא ידע בלויז א"ל למד
ולא הכין בין כז לפסדע מעולם ועוד
הוי ע"כ לפסדע זיל קרי בי רב הוא כלומר
הכי ע"כ למד צניח רבו שזכ כמי
כפרשה ובתיקון שנשנה ליכא לאוקומה
כיון שזידע דמ מייירי טעמא:

ונע"מ ממנו מקום מקדש מהו.
לפי מה שפ"ה דמטיב
ידעה מה שהיה לו לשאל לרבי
לפרש דמזון הזה מייירי שאין מני
לשאל היכן מקומו ומ"מ נקט בן
צבל לפי ששני א"י רבלין להכיר
יומא ויש תימה אמאי לא תשיב נכך
ונעלם מכלל דקדש כמו ונעלמה
מעניי כל חי (פ"ג כה"ד) דגבי מורה:
אז דלמא כיון דמקומו לא ידע ליה
העלמה היא. פ"ה בקונטרס דלא
דמי לידעת צניח רבו דהסם ידע
ששרץ טעמא וכשנע"מ (ה) בשרץ לא
נזכר לו שלמד שהיא טעמא כנגיעה
זו שמעט דלא הויה ידעת צניח רבו
ידעה אלא"כ ידע ששעט כנגיעה
שנעט בשרץ ולעיל בפ"ק (דף ה' ה)
דפריך ומי איכא דלית ליה ידעת צניח
רבו ומשי משכמא לה כתיקון שנשנה
כיון הנכרים ה"מ לשניי כגון שלל
ידע ששעט כנגיעה ששעט שרץ:
שאלן

אי צפרדע ממא זיל קרי בי רב הוא לעולם
בבערשה ולא ידע כעדרשה או מטמא או לא מטמא מאי כיון ידע דמטמא
שרץ בעולם ידיעה היא או דלמא כיון דבערשה לא ידע אי מטמא אי לא
מטמא העלמה היא ותיקו בעי רבי רמיה בן בבל שקלה לארץ ישראל
ונעלם ממנו מקום מקדש מהו אליבא דמאן אי אליבא דרבי עקיבא דבעי ידיעה
בתחלה הא לא מחייב על העלם מקדש אי אליבא דרבי ישמעאל דמחייב על
העלם מקדש הא לא בעי ידיעה בתחלה לא צריכא אליבא דרבי דבעי ידיעה
בתחלה ומחייב על העלם מקדש ואמר ידעית בית רבו שמה ידיעה מאי כיון
ידע דאיכא מקדש בעולם ידיעה היא או דלמא כיון דמקומו לא ידע ליה
העלמה היא ותיקו: אחד הנכנס לעזרה וכו': מנא הני מילי אמר רב שימי בר חייה
דאמר קרא א"ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו

כאן ידיעה נתחלה: בן בבל. שזידע שיש מקדש צירושלים אכל אין יודע מקומו מהו איכא
ממנו מקדש צניח שהכיר בו כבר קאמר: הא לא בעי ידיעה בתחלה. כדלמרינן בשליה פירקין (דף ע"ו): אליבא דרבי דלמל
בשמעתא קמייחא כפרקין קמא (דף ד') דבעי ידיעה נתחלה ומחייב על העלם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה נתחלה:
או דלמא כיון דמקומו לא נרע לו. מעולם אין כאן ידיעה נתחלה ולא דמי לידעת צניח רבו דעומאה דלילו חסם למד שהשרץ
טעמא וכשנעט בו ידע שנעט בשרץ אכל לא נזכר לו להכיר שהוא טעמא כנגיעה זו הסם קאמרינן כיון שלמד שהטעט בשרץ טעמא
זה ידע כשנעט אין זה העלם אכל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעה צניח רבו: מוד"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה:
וכן

פנימית והיצונה. מפרש בגמרא: ונאכלת ונשרפת. נמי מפרש
בגמרא: נמא בעזרה. וידע שנתחלה השתתות. כהעלם זה:
או ששהה כרי השתתות. בגמרא מפרש שיעורא: או שבא לו
בארובה. שאלה לו דרך ארוכה שיש קצרה וימנו לנאס: חייב. ולפי
לא שהה תחלה ושיעורין הללו הלכה
למשה מסניי הס כמי שנתמא בתוך
העזרה: בקצרה פטור. היכול לל
השתתות ולא שהיה: זו היא טומאה
שלירעה לו בתוך עזרה: זו היא
מצות עשה שבמקדש. ליש כאן מצות
עשה וישלחו מן המתנה וגו' וכל טעמא
לנפש (במדרג ה'א): שאין חייבין עליה.
צניח רבו כהן כהן משום
כדמפרש בגמרא: ואיזו היא מצות
עשה שבבשרה כו'. אידי דלמא בתיבות
(דף ט' ה) אין חייבין על עשה שבמקדש
אכל חייבין על עשה שבבשרה קמני
הכא אלו היא מצות עשה שבמקדש
ואיזו היא שצנכה: היה משמש עם
ההזרות. היינו דומיל דעשה שבמקדש
שלירעה לו הטומאה משכח צניח רבו
לידי כניסה: ואמר לו נמאמת.

עכשיו ופירש מיד בקושי האכר:
חייב. אלא יעמוד צנח דיקה עד
שמינו האכר ויפרש צנח קושי וחד
עשה ובגמרא יליף לה: השרץ ונעלם.
או כשנלם שרץ טעמא ונעלם ממנו
(ויקרא ה'א): ר' עקיבא אומר כו'.
בגמרא מפרש מאי צניחיה: (ג"ה) ה"ג
אמר רב פפא לעולם תמני הויין
וארבעי בתרייתא דמיתון ליה לרבי
קרבן קחשיב כרי ידיעות אחרונות
מודיעות אורו שטעמא וזית דגרסי
ארבעי קמייחא דמיתון ליה לרבי קרבן
קא תשיב ואין נראה לי דלא"כ מאי
איכא דלמרי חס מפני שגוי הטעט
אין דרך הש"ס למר כן ולא יסאל
למרי מאי צניחיה: ארבעי בתרייתא.
ידעות כשכוף חמניהו ככל התורה
שאלן אדם מביא טעמא אלא"כ
נרע לו שטעמא: ארבעי קמייחא.
ידעות שנתחלה: ליתנהו כפי
התורה. שהאכל חלז כשנעט אפילו
לא נרע לו על חמניהו זו מעולם
שהיה חלז ולאמר חלילה נרע לו
מיי: נעלמו ממנו הליכות טומאה.
כשנעט בשרץ וידע ששעט בשרץ אכל
אינו יודע שהוא טעמא: אי שרץ מטמא.
כגון הכז והלטה שדומין לפסדע
וספור שאינו טעמא: זיל קרי בי רב
הוא. מיעוקם של צניח רבו קורין
האולד והעכבר והכז הלכך אין זו
העלמה ויש כאן ידיעה נתחלה
וכשאלל את הקדש נעלמה ממנו
כנגיעה רשאונה יש כאן ידיעה נתחלה
והעלם אחריה ולכשיודע לו כסוף
יהא מייב: ידיעה היא. ידיעה
נתחלה יש כאן: העלמה היא. ואין

ממנו מקום מקדש מהו.
לפי מה שפ"ה דמטיב
ידעה מה שהיה לו לשאל לרבי
לפרש דמזון הזה מייירי שאין מני
לשאל היכן מקומו ומ"מ נקט בן
צבל לפי ששני א"י רבלין להכיר
יומא ויש תימה אמאי לא תשיב נכך
ונעלם מכלל דקדש כמו ונעלמה
מעניי כל חי (פ"ג כה"ד) דגבי מורה:
אז דלמא כיון דמקומו לא ידע ליה
העלמה היא. פ"ה בקונטרס דלא
דמי לידעת צניח רבו דהסם ידע
ששרץ טעמא וכשנע"מ (ה) בשרץ לא
נזכר לו שלמד שהיא טעמא כנגיעה
זו שמעט דלא הויה ידעת צניח רבו
ידעה אלא"כ ידע ששעט כנגיעה
שנעט בשרץ ולעיל בפ"ק (דף ה' ה)
דפריך ומי איכא דלית ליה ידעת צניח
רבו ומשי משכמא לה כתיקון שנשנה
כיון הנכרים ה"מ לשניי כגון שלל
ידע ששעט כנגיעה ששעט שרץ:
שאלן

ממנו מקדש צניח שהכיר בו כבר קאמר: הא לא בעי ידיעה בתחלה. כדלמרינן בשליה פירקין (דף ע"ו): אליבא דרבי דלמל
בשמעתא קמייחא כפרקין קמא (דף ד') דבעי ידיעה נתחלה ומחייב על העלם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה נתחלה:
או דלמא כיון דמקומו לא נרע לו. מעולם אין כאן ידיעה נתחלה ולא דמי לידעת צניח רבו דעומאה דלילו חסם למד שהשרץ
טעמא וכשנעט בו ידע שנעט בשרץ אכל לא נזכר לו להכיר שהוא טעמא כנגיעה זו הסם קאמרינן כיון שלמד שהטעט בשרץ טעמא
זה ידע כשנעט אין זה העלם אכל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעה צניח רבו: מוד"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה:
וכן

מס
הע

גמ' (ל) ועי
פ"ו ד"ה טעם
ת"א (ג) מ"ה כ
(ס) ומכריות
אמר ליה
(ז) (לעיל ד')

הגהות
(ב) תוס' ד
וכשנעט ידע
ולא

גמ' (א) קבל
מ"ה ארבע
המשכן ואת
ק"ו (ב) תעשה
רש"י (ג) יצ
ק"ו (ד) וישיבו
ק"ו (ה) וק"ו (ו)
ק"ו (ז) וק"ו (ח)
ק"ו (ט) וק"ו (י)

תוס' (ד) וק"ו
ק"ו (ה) וק"ו

ממנו מקדש צניח שהכיר בו כבר קאמר: הא לא בעי ידיעה בתחלה. כדלמרינן בשליה פירקין (דף ע"ו): אליבא דרבי דלמל
בשמעתא קמייחא כפרקין קמא (דף ד') דבעי ידיעה נתחלה ומחייב על העלם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה נתחלה:
או דלמא כיון דמקומו לא נרע לו. מעולם אין כאן ידיעה נתחלה ולא דמי לידעת צניח רבו דעומאה דלילו חסם למד שהשרץ
טעמא וכשנעט בו ידע שנעט בשרץ אכל לא נזכר לו להכיר שהוא טעמא כנגיעה זו הסם קאמרינן כיון שלמד שהטעט בשרץ טעמא
זה ידע כשנעט אין זה העלם אכל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעה צניח רבו: מוד"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה:
וכן

ממנו מקדש צניח שהכיר בו כבר קאמר: הא לא בעי ידיעה בתחלה. כדלמרינן בשליה פירקין (דף ע"ו): אליבא דרבי דלמל
בשמעתא קמייחא כפרקין קמא (דף ד') דבעי ידיעה נתחלה ומחייב על העלם מקדש: ידיעה היא. למיהוי ידיעה נתחלה:
או דלמא כיון דמקומו לא נרע לו. מעולם אין כאן ידיעה נתחלה ולא דמי לידעת צניח רבו דעומאה דלילו חסם למד שהשרץ
טעמא וכשנעט בו ידע שנעט בשרץ אכל לא נזכר לו להכיר שהוא טעמא כנגיעה זו הסם קאמרינן כיון שלמד שהטעט בשרץ טעמא
זה ידע כשנעט אין זה העלם אכל זה לא ידע מקום מקדש מימיו אין כאן ידיעה צניח רבו: מוד"מ. דבעינן כל הני לתוספת עזרה:
וכן

(ל) כהן כל חמניהו ואלו ספר כלל אשר אני מראה אותך וכו'

